

Asia: VN/2287/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Työryhmän ehdotus Kohti kestäväää arkkitehtuuria

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Hyvä, että on laadittu uusi ohjelma vastaamaan tämän päivän tilannetta ja erityisesti ennakoimaan tulevaa. Ideologinen strategia, jossa aiheen luonteen vuoksi lähestymistapa on kaupunkikeskeinen. Monipaikkaisuus jää melko ohueksi. Keskeiset teemat on tunnistettu hyvin.

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Korjausrakentaminen nostetaan esille tavoitetilassa. Toimenpiteissä tuodaan esille mm. perinteisten rakennusmenetelmien hyödyntäminen, mikä on tärkeää. Olisi hyvä avata, mitä tarkoitetaan perinteisellä rakentamisella. Pohdituttaa myös se, miten nykymääräykset sallivat perinteisten menetelmien käytön (puu-, tiili- ja betonirakentaminen). Kohdassa D tuodaan esille rakennusten ja tilojen muunneltavuus, monikäyttöisyys ja korjattavuus, mutta vain uudisrakentamiseen kohdennettuna. Toimenpideosuudessa tulisi huomiota kiinnittää enemmän olemassa olevan rakennuskannan korjaamiseen, elinkaaren pidentämiseen ja rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilymiseen.

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Ohjelmassa tunnistetaan kaupungistuminen ja toisaalta monipaikkaisuus. Alueellisen vastuumuseon näkökulmasta tämä on tärkeä huomio. Arkkitehtuuri kiinnitetään alueiden kehittämiseen. Aluearkkitehtijärjestelmä on ollut aikaansa edellä oleva ratkaisu, josta on hyviä kokemuksia niiltä pieniltä paikkakunnilta, joilla alueellinen yhteistyö on toteutettu.

Kansalaisten mahdollisuus osallistua oman ympäristönsä suunnitteluun on jatkossa yhä tärkeämpää. Esimerkiksi kaavoituksen sisältöjen tulisi olla helposti ymmärrettäviä. Jyväskylässä kaavoitus käyttää vuorovaikutussuunnittelijaa helpottamaan asukkaiden ja asiantuntijoiden välistä yhteistyötä. Miten yhdenvertaisuus ja osallisuus jatkossa toteutuu maaseutu-ympäristössä?

Kohdan B vastuutahoihin ensimmäisen kohtaan tulisi lisätä alueelliset vastuumuseot, jotka hoitavat kulttuuriympäristötehtävää.

Luku III Talous ja kansainvälisyys

Hienoa, että ohjelmassa huomioidaan Alvar Aalto ja hänen tuotantonsa. Keski-Suomessa Alvar Aallon tuotanto on keskeinen matkailun vetovoimaisuuden näkökulmasta. Alueellinen vastuumuseo (Keski-Suomen museo) ja valtakunnallinen vastuumuseo (Alvar Aalto -museo) edistävät omalta osaltaan tätä tavoitetta. Tärkeää on ylipäättään huomioida myös modernin rakennusperinnön arkkitehtuurireitit ja toisaalta maailmanperintö. Laadukkaiden palvelupakettien laatiminen on edistää tavoitetta.

Puhutaan opasteista arkkitehtuurikohteissa. Asia pitäisi nähdä arkkitehtuurikohteita laajemmin rakennetun kulttuuriympäristön kohteina.

Ohjelma ei tässä kohdassa juuri kiinnitä huomiota ristiriitaan, joka usein tulee esille arkkitehtuurin ja rakennuttamisen välisissä suhteissa.

Luku IV Merkitys ja identiteetti

On hyvä, että ohjelmassa tunnistetaan museoiden rooli arkkitehtuuriin ja rakennettuun ympäristöön - perinteiden lisäksi nykyarkkitehtuuriin ja rakennetun ympäristön tulevaisuuteen - liittyvän keskustelun avaajina.

Luvussa on huomioitu alueelliset vastuumuseot toimijoina ja niiden uusi lakisääteinen rooli paitsi D-kohdan viimeisessä toimenpiteessä, johon se myös kuuluisi.

Luku V Koulutus ja tutkimus

On tärkeää varmistaa osaamisen tasapuolinen saatavuus eri alueilla ja eri kokoisten toimijoiden keskuudessa.

E-kohdassa olisi hyvä tunnistaa myös museoiden kulttuuriympäristöön liittyvä pedagoginen osaaminen ja toiminta, ei ainoastaan oppilaitoksissa tehtävä työ.

Voutilainen Heli-Maija
Jyväskylän kaupunki/museopalvelut